

[Undervisningsministeren.]

hvertil Aalborg og omliggende kommuner ligesom Aarhus yder grund og 75 pct. af byggeudgifterne.

Disse dispositioner er ikke udtryk for et ønske om at begunstige storbyerne, men ganske simpelt en følge af, at der må skaffes flere gymnasiepladser. Det samme gælder planerne om nye statsgymnasier i Virum og Rødovre til dækning af den stigende befolknings gymnasiebehov. Det er klart, at spørgsmålet om statens overtagelse af allerede eksisterende kommunale gymnasier må træde i baggrunden, så længe den vigtigste opgave må være at skaffe nye gymnasiepladser. Men også bortset herfra mener jeg, at staten må vise tilbageholdenhed med overtagelse af kommunale gymnasier. Det er et spørgsmål med store konsekvenser, og de kommunale gymnasiers antal og placering er ikke altid bestemt af en helhedsplan og var måske blevet anderledes, hvis ikke lokale ønsker og hensyn havde spillet så stor en rolle.

Endelig kan en eventuel skævhed på dette område mellem stat og kommuner også tænkes rettet gennem en revision af de gældende regler om statstilskud til kommunale gymnasieskoler. Et udvalg har i længere tid arbejdet med dette spørgsmål, som igen har en vis forbindelse med hele det store spørgsmål om den gensidige byrdefordeling mellem stat og kommuner. Jeg ville anse det for rimeligt, om man afventede resultatet af dette arbejde. Det var udfra disse betragtninger, at min højtærede forgænger i november 1952 gav afslag på anmodningen om overtagelse af Hjørring gymnasium.

Når ministeriet nu skal tage stilling til oprettelse af nye gymnasier, sker det på grundlag af indstilling fra gymnasieudvalget, hvori også kommunerne er repræsenteret, og jeg vil bede dette udvalg om at være opmærksomt også på det her rejste spørgsmål om overtagelse af kommunale gymnasier. Det er forøvrigt ikke alene — som det ærede medlem har nævnt — Hjørring og Thisted amter, som er uden statsgymnasium; heller

ikke Holbæk, Præstø og Vejle amter har statsgymnasium.

Det er endvidere fremhævet, at oplandsbørn i de kommunale gymnasier er dårligere stillet end oplandsbørn i statsskolerne. Det er rigtigt, at udenbys elever i de kommunale gymnasieskoler oftest betaler højere skolepenge end i statsskolerne, medens til gengæld de i byen hjemmeboende børn oftest går gratis i gymnasieskoler og derved er bedre stillet end elever i statsskolerne. Spørgsmålet om skolepenge i gymnasieskolerne hænger imidlertid sammen med hele spørgsmålet om støtte til den gymnasiesøgende ungdom — et spørgsmål, som jeg også ønsker at se nærmere på.

Det ærede medlem hr. Jørgen Gram har rejst spørgsmålet om vore forsamlingshuse, af hvilke mange uægtelig befinder sig i en mindre god tilstand. De skulle være centre for demokratiets meningsudveksling og kultur, steder, der samlede befolkningen — små kulturcentre. Men sandheden er jo, at de i udstyr ligger langt tilbage for en almindelig dagligstue, ofte kilometerlangt bagved indretningen af den nærmeste biograf. Det ærede medlem sagde, hvad jeg fuldtud kan tiltræde — med den højtærede formands tilladelse vil jeg gerne citere det —:

„En rig, folkelig udvikling har fundet sted i og gennem forsamlingshusene, men disse bærer ikke mere det ydre præg, som tiden kræver, og arbejdet i dem er jo meget alsidigt nu.“

En ting er imidlertid reparationer, som sognene gerne selv skulle præstere, en anden ting er nybygning og ombygning, hvortil der efter loven kan tages standpunkt i hvert enkelt tilfælde. Hvad angår spørgsmålet nybygning og ombygning, skal jeg tilføje, at under hensyn til denne sags store betydning, også for ungdommens mulighed for udviklende fritidsbeskæftigelse, ville jeg ønske, vi kunne bane vej for en ordening, der kunne give de gunstigst mulige fælles lånebestemmelser på dette område, og jeg ville finde det rimeligt, at boligministeriet i samråd med undervisningsministeriet over-